

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БОЙОВОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Древаль О.М., Шмикова В.А.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

На протязі останніх десятиріччь Донбас ототожнювали як найбільш техногенно навантажену територію України та Європи, де розташовувалося близько 4500 потенційно небезпечних об'єктів.

Військовий конфлікт, що відбувається там зараз, призвів до цілого ряду небезпечних впливів на природне середовище регіону, бойові дії значно збільшили ризики виникнення аварійних ситуацій на промислових підприємствах та інфраструктурних об'єктах.

Випадки пошкодження інфраструктури та відключення від електропостачання вугледобувних підприємств призводить до зупинок систем водовідведення шахтних вод та в ряді випадків – до повного затоплення шахт.

Особливу загрозу становить підтоплення шахт, які використовувались як сховища відходів. Радіаційне забруднення підземних вод може спричинити підтоплення шахти «Юний комунар», де в 1979 році було здійснено підземний ядерний вибух.

Наслідком масштабного затоплення шахт може стати підтоплення навколишніх територій і просідання поверхні, яке виведе з експлуатації споруди і комунікації, у тому числі підземні газопроводи, каналізаційні та водопровідні системи. Підтоплення шахт призводить до забруднення підземних та поверхневих вод залізом, хлоридами, сульфатами, іншими мінеральними солями і важкими металами.

Порушення роботи комунальних очисних споруд супроводжується аварійними скидами забруднюючих речовин у водні об'єкти, що призводить до підвищення в них концентрації азоту і фосфору.

Внаслідок проведення бойових маневрів або військових навчань, будівництва фортифікаційних споруд, вибухів та загорання боєприпасів, відбувається порушення поверхневого шару ґрунтів. Використання земель, пошкоджених унаслідок бойових дій, буде ускладнено необхідністю їх рекультивації, розмінування територій та знешкодження боєприпасів.

Внаслідок лісових пожеж, механічних пошкоджень та незаконних вирубок втрачена велика частина лісових та лісозахисних насаджень. Це призведе до критичного зниження лісистості в регіоні та зниження полезахисних, ґрунтозахисних, водоохоронних та рекреаційних функцій лісів.

Внаслідок конфлікту постраждало біля 50 об'єктів природно-заповідного фонду Донецької і Луганської областей. В регіоні відзначаються зміни в біорізноманітті, що становить загрозу санітарно-епідемічному стані територій та сільському господарству.